

Sygn. akt IV Ua 25/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2017r.

Sąd Okręgowy w Elblągu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka (spr.)

Sędziowie: SO Alicja Romanowska

SR del. do SO Sebastian Wojewódka

Protokolant : st. sekr. sądowy Łukasz Szramke

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2017r. w Elblągu

na rozprawie sprawy z odwołania M. L.

od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

z dnia 10 czerwca 2016r., numer 1510.2016

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

na skutek apelacji wniesionej przez skarżącą

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 23 marca 2017r., sygn. akt IV U 530/16

oddala apelację.

SSO Alicja Romanowska	SSO Renata Żywicka	SSR del. Sebastian Wojewódka
-----------------------	--------------------	------------------------------

Sygn. akt IV Ua 25/17

UZASADNIENIE

Do Sądu Rejonowego w Elblągu wpłynęło odwołanie M. L. od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 9 czerwca 2016 roku w sprawie nr (...)odmawiającego wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W uzasadnieniu odwołania skarżąca wskazała, iż ustalenia w niniejszej sprawie są niezgodne ze stanem rzeczywistym. Odwołująca podała, iż jest osobą schorowaną , a orzeczenie jest nieadekwatne do aktualnego stanu zdrowia.

W odpowiedzi na odwołanie Wojewódzki Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w E., który wydał zaskarżone orzeczenie, wniósł o oddalenie odwołania, albowiem stopień niepełnosprawności orzeczono na podstawie załączonej dokumentacji medycznej oraz przeprowadzonego badania przez lekarza -przewodniczącego

składu orzekającego, uwzględniając wszystkie przesłanki, które bierze się pod uwagę przy orzekaniu o stopniu niepełnosprawności zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. nr 139 poz. 1328. zaś wniesione odwołanie nie zawiera przesłanek, które przemawiałyby za zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Rejonowy w Elblągu wyrokiem z dnia 23 marca 2017r. w sprawie IV U 530/16 oddalił odwołanie skarżącej.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach i wnioskach:

Do (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w (...) wpłynął wniosek skarżącej o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Na posiedzeniu w dniu 22 września 2015 roku organ ten wydał orzeczenie, w którym zaliczył skarżącą do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 30 września 2018 r. Pozwany orzeczeniem z dnia 5 listopada 2016 r. uchylił częściowo powyższe orzeczenie i przyznał orzeczonego stopień niepełnosprawności na stałe.

Skarżąca wniosła o ustalenie znacznego stopnia niepełnosprawności.

Po rozpoznaniu odwołania skarżącej Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności odmówił wydania orzeczenia o niepełnosprawności wskazując, że skarżąca ma ważne orzeczenie dotyczące stopnia niepełnosprawności.

U skarżącej rozpoznano nawracający zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo krzyżowego na podłożu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych, uogólnione zmiany zwyrodnieniowe, głównie barków i stawów kolanowych, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa ze stenozą i zmianami dyskopatycznymi w odcinku L-S, osteoporozę oraz astmę oskrzelową. Powyższe schorzenia kwalifikują skarżącą do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Sąd Rejonowy zważył, że zakres odwołania wniesionego przez skarżącą wskazuje, że nie zgadza się ze stopniem orzeczonej niepełnosprawności, oczekując zaliczenia do wyższego niż umiarkowany stopień niepełnosprawności. Z tego wynika, że zakres kognicji Sądu w niniejszym postępowaniu, a więc zakres możliwości ingerencji w orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, dotyczyć mógł wyłącznie ewentualnej zmiany tego orzeczenia na korzyść odwołującej w przypadku potwierdzenia się jej zarzutów.

Z uwagi na to, że dla ustalenia, czy ewentualne wskazane schorzenia kwalifikują odwołującą do zaliczenia do wyższego niż umiarkowany stopień niepełnosprawności, konieczne było posiadanie wiedzy specjalnej z zakresu medycyny sąd na podstawie art. 278 § 1 k.p.c. dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych - neurologa, ortopedy i pulmonologa.

Sąd Rejonowy dał wiarę opiniom biegłych sądowych. Opinie te sporządzone zostały przez osoby posiadające profesjonalną wiedzę z przedmiotu, w ramach którego zostały zlecone, nadto wydane zostały zgodnie z aktualnymi zasadami nauki i doświadczenia w powyższym zakresie. Opinie są logiczne i spójne wewnętrznie. Ze sporządzonych opinii wyraźnie wynika, że w zakresie schorzeń o charakterze neurologicznym, ortopedycznym i pulmonologicznym istnieją przesłanki do zaliczenia skarżącej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

W odniesieniu do opinii wszystkich biegłych sądowych zastrzeżenia wniosła skarżąca

W swoich opiniach uzupełniających biegli podtrzymali swoje opinie należycie je uzasadniając.

Sąd pominął zastrzeżenia wniesione przez skarżącą w dniu (...)r. gdyż były one jedynie powieleniem dotychczasowych zastrzeżeń skarżącej i stanowiły niezasadną polemikę z opiniami biegłych Ponadto zmierzały do przedłużenia postępowania w sprawie.

Podkreślić należy również, że sąd nie ma obowiązku kolejnego zlecenia biegłym opinii uzupełniających aby uzyskać opinię satysfakcjonującą stronę w zakresie jej ustaleń.

Sąd przyjął stanowiska biegłych sądowych jako podstawę ustaleń faktycznych mając na uwadze to, że biegły sądowy przygotowując opinię musi opierać się na obiektywnych przesłankach wynikających ze stanu zdrowia ubezpieczonego na dzień dokonywania badania.

Zgodnie z treścią przepisu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123 poz. 776 z późn. zm.) do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Z kolei do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Są to definicje ustawowe stanowiące źródło oceny stanu zdrowia ubezpieczonego w świetle oceny stopnia jego niepełnosprawności. Jak widać w obu przypadkach podstawową przesłanką jest niezdolność do pracy, albo zdolność do jej świadczenia jedynie w zakładach pracy chronionej, przy czym kluczową różnicą w odniesieniu do znacznego stopnia niepełnosprawności jest konieczność stwierdzenia, że osoba niepełnosprawna wymaga, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

W świetle powyższego sąd I instancji stwierdził, że na obecnym etapie brak jest podstaw do zaliczenia odwołującej do wyższego niż umiarkowany, stopień niepełnosprawności. Uwzględniając powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie skarżącej nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

Apelację od powyższego wyroku wniosła ubezpieczona, żądając jego zmiany poprzez ustalenie, że występujący u niej stopień niepełnosprawności jest znaczny, a nie umiarkowany jak to wynika z zaskarżonego orzeczenia. W uzasadnieniu podniosła, że orzeczenie pozwanego z dnia 22 września 2015 roku o zaliczeniu jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności najpierw do 30 września 2018 roku, a następnie zmienione orzeczeniem z dnia 5 listopada 2016 roku, gdzie ustalono niepełnosprawność na stałe, w jej przekonaniu pozostaje w oczywistej sprzeczności z rzeczywistym stanem jej zdrowia.

Sąd dopuścił opinie biegłych sądowych lekarzy neurologa, ortopedy i pulmonologa, którzy w opracowanych opiniach, ustalili, że brak jest podstaw do uznania skarżącej za osobę niepełnosprawną wymagającą stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. W następstwie wniesionych przez ubezpieczoną uwag i zastrzeżeń do tych opinii, biegli podtrzymali je całości. Skarżąca nie zgodziła się ze stwierdzeniem Sądu Rejonowego, że jej zastrzeżenia i uwagi stanowiły niezasadną polemikę, a ponadto zmierzały do przedłużenia postępowania w tej sprawie. Przeciwnie, skarżąca uważała, że zasadnym byłoby opracowanie opinii łącznej przez tych biegłych, a wtedy być może okazałoby się, że schorzenia na jakie cierpi i jakie u niej występują, stwarzają konieczność zapewnienia jej stałej lub długotrwałej opieki innych osób. Taką sprawowała dotąd i dalej to czyni moja córka, która zmuszona była zrezygnować z pracy zawodowej. Funkcjonowanie skarżącej - nawet w warunkach pracy chronionej, napotyka na poważne trudności - pomoc i opieka innej osoby są po prostu nieodzowne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skarżącej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podkreślić należy, że prawidłowe rozstrzygnięcie każdej sprawy uzależnione jest od spełnienia przez sąd orzekający dwóch naczelných obowiązków procesowych, tj. przeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób określony przepisami kodeksu postępowania cywilnego oraz dokonania wszechstronnej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Rozstrzygnięcie to winno również znajdować oparcie w przepisach prawa materialnego adekwatnych do poczynionych ustaleń faktycznych. Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia

ma natomiast na celu ustalenie, czy w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania sąd pierwszej instancji sprostał w/w wymogom. Zasadniczym celem postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych.

Wobec powyższego należało przede wszystkim ocenić, czy sąd I instancji ustalając stan faktyczny będący podstawą rozstrzygnięcia, naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów, wynikającą z art. 233 § 1 kpc, albowiem taki zarzut zdaje się stawać skarżącą w apelacji.

Przepis ten uprawnia sąd do oceny wiarygodności i mocy dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału sprawy. Z jednej zatem strony sąd orzekający uprawniony jest do oceny tychże dowodów według własnego przekonania, z drugiej natomiast sam jest zobowiązany do wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Uprawnienie Sądu do oceny dowodów według własnego przekonania nie oznacza dowolności w tej ocenie. Poza sporem winno być, iż dokonując tej oceny, sąd nie może ignorować zasad logiki, osiągnięć nauki, doświadczenia czy też wyciągać wniosków nie wynikających z materiału dowodowego. Dopuszczenie się obraży art. 233 § 1 kpc przez sąd może zatem polegać albo na przekroczeniu granic swobody oceny wyznaczonej logiką, doświadczeniem, zasadami nauki, albo też na nie dokonaniu przez sąd wszechstronnego rozważania sprawy.

Niewątpliwym jest, że ocena stopnia niepełnosprawności wnioskodawczyni, to jest zarówno ocena jej stanu zdrowia oraz niezdolności do pracy bądź ograniczonej zdolności do pracy (wyłącznie w warunkach pracy chronionej) nadto ewentualnej konieczności zapewnienia jej w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji wymaga wiadomości specjalnych.

Zgodnie zaś z art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebna jest wiedza, wykraczająca poza zakres wiadomości przeciętnej osoby, posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która z racji wykształcenia i posiadanych uprawnień kwalifikuje się do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W świetle przepisu art. 286 k.p.c sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub opinii instytutu, gdy zachodzi do tego potrzeba, a więc wtedy gdy złożona opinia zawiera istotne braki, względnie nie wyjaśnia istotnych okoliczności. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 r. II CR 817/73, Lex nr 7404, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1974 r. II CR 562/74 Lex 7607, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 1998 r., II UKN 220/98 OSNAP 1999/18/597).

W ocenie sądu II instancji, w rozpoznawanej sprawie zostali powołani biegli ze specjalizacji adekwatnych dla schorzeń wnioskodawczyni tj. neurolog, ortopeda i pulmonolog, którzy w sposób prawidłowy i rzetelny sporządzili opinie z zakresu swojej wiedzy medycznej. Skarżąca konsekwentnie podnosiła w toku procesu, że jej stan zdrowia ulega ciąglemu pogorszeniu i w związku z tym wymaga ona stałej opieki córki.

Biegli odnieśli się do tych zarzutów w sposób precyzyjny w sporządzonych opiniach uzupełniających.

Biegły neurolog podkreślił, że skarżąca nie ma zaburzonego kontaktu z otoczeniem, porusza się samodzielnie, samodzielnie również wykonuje czynności samoobsługowe. Ubezpieczona w ocenie biegłego nie spełnia przesłanek do uznania jej za osobę ze znacznie upośledzoną sprawnością organizmu, wymagającą stałej opieki innej osoby ze względu na znacznie ograniczoną zdolność do samodzielnej egzystencji. Zgłaszane nawracające dolegliwości bólowe kręgosłupa lędźwiowego można opanować odpowiednim leczeniem farmakologicznym. Dolegliwości mają charakter nawracający. Biegły w badaniu z dnia (...). nie stwierdził objawów podrażnieniach i ubytkowych.

Również biegły ortopeda wskazał, że stan narządów ruchu skarżącej nie uniemożliwia dokonywania samodzielnie zakupów (skarżąca porusza się przy pomocy kuli łokciowej- chód wydolny), samoobsługi, spożywania posiłków, rozbierania i ubierania się. Wizyty lekarskie nie są konieczne codziennie. Przy dojazdach na wizyty lekarskie skarżąca może wymagać okresowej pomocy. Wizyty lekarskie nie należą do podstawowych czynności codziennych.

Biegły pulmonolog również nie stwierdził podstaw do uznania skarżącej za osobę o znacznym stopniu niepełnosprawności. Wskazał, że ubezpieczona z powodu astmy oskrzelowej nie korzysta często z pomocy pogotowia, ani nie wymaga częstej hospitalizacji. Nie wymaga pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w jej wieku.

Powyższe stanowisko potwierdziła sama ubezpieczona na rozprawie apelacyjnej, wskazując, że wymaga okresowej pomocy w myciu okien, w dojazdach do lekarza, dokonywaniu zakupów. Skarżąca nie wymaga więc długotrwałej lub stałej pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Pomoc córki, na jaką powoływała się wielokrotnie ubezpieczona nie przekracza, w ocenie Sądu Okręgowego, zwyczajowo przyjętej w normalnie funkcjonujących stosunkach rodzinnych i z pewnością nie może być podstawą do zmiany stopnia niepełnosprawności, tym bardziej, że w ocenie wszystkich powołanych w sprawie biegłych nie jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji.

Podnieść należy, że dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51).Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, L.).

Podkreślić też należy, że dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 L.). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 k.p.c.).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy oddalił apelację ubezpieczonej jako bezzasadną.

/SSO/ A. R. /SSO/ R. Ż. SSR del. do SO Sebastian Wojewódka